ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА БАНКАРСТВО
СЛУЖБА FRONT OFFICE

Сарајево, 04.07.2022. године

СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА 27.06.2022. – 01.07.2022.

Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона				САД				Велика Британија				Јапан			
	24.6.22	-	1.7.22		24.6.22	-	1.7.22		24.6.22	-	1.7.22		24.6.22	-	1.7.22	
2 године	0,81	-	0,52	↘	3,06	-	2,83	↘	1,93	-	1,68	↘	-0,08	-	-0,06	↗
5 година	1,16	-	0,93	↘	3,19	-	2,88	↘	1,95	-	1,73	↘	0,03	-	0,01	↘
10 година	1,44	-	1,23	↘	3,13	-	2,88	↘	2,30	-	2,09	↘	0,23	-	0,23	→

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Bubillove

Доспијеће	Приноси			
	24.6.22	-	1.7.22	
3 мјесеца	-0,511	-	-0,442	↗
6 мјесеци	-0,082	-	-0,130	↘
1 година	0,496	-	0,384	↘

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

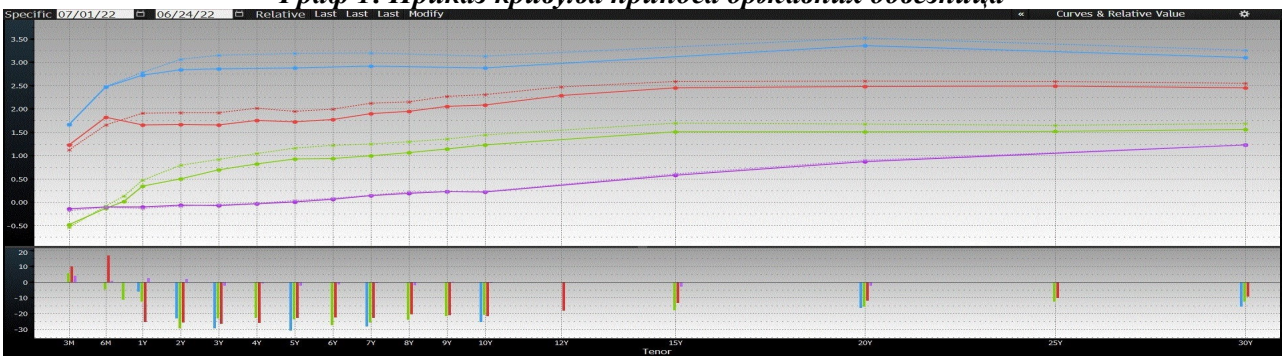

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 01.07.2022. године (пуне линије) и 24.06.2022. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Позитивни сигнали о могућем расту референтне каматне стопе ЕЦБ за 50 базних поена на јулском састанку одразили су се на приличан раст приноса сигурнијих земаља еврозоне током прва дана протекле седмице. Ипак, након тога приноси обвезница еврозоне су забиљежили приличан пад који је трајао до краја седмице, тако да су на седмичном нивоу приноси забиљежили изражено смањење. До корекције приноса је дошло након што су тржишни учесници били фокусирани на коментаре представника водећих централних банака о индикацијама изгледа монетарних политика и глобалне економије. Централни банкари су упозорили да би висока инфлација могла да потраје, повећавајући забринутост инвеститора о могућој рецесији. На крају седмице, упркос објављеном податку о већој инфлацији од очекиване у еврозони, приноси обвезница еврозоне су трећи дан заредом наставили да биљеже изражен пад, након што су инвеститори фокус са инфлације пребацили на могућност рецесије у другој половини ове године. На овакво расположење додатно су утицали слаби економски подаци објављени за САД у петак. Приноси њемачких обвезница су смањени између 21 и 30 базних поена, а приноси италијанских обвезница између 37 и 43 базна поена, при чему су највеће промјене забиљежене на предњем дијелу криве приноса.

Предсједница ЕЦБ Lagarde је изјавила да ће долазећи програм куповина обвезница обуздати неуредну разлику између приноса обвезница унутар еврозоне, док ће истовремено одржавати притисак на владе да своје буџете држе под контролом. Везано за питање повећања каматних стопа, Lagarde је изјавила да ће ЕЦБ то радити постепено, али са опцијом да се дјелује снажније

уколико дође до било какве врсте поремећаја у средњорочној инфлацији, посебно уколико се појаве знакови слабљења инфлаторних очекивања. Члан УВ ЕЦБ Simkus је изјавио да би ЕЦБ требало да размотри повећање каматних стопа од 50 базних поена у јулу уколико дође до погоршања инфлаторних очекивања, док је Holzmann изјавио да постоји „довољно простора“ за повећањем каматних стопа у оквиру 25 до 50 базних поена. Гувернер Централне банке Белгије Wunsch је изјавио да ће ЕЦБ можда морати да више повећа каматне стопе од онога колико би жељела, уколико рекордна инфлација подстакне владе да троше све веће износе како би заштитиле домаћинства. Министарство финансија Италије је објавило да би економија земље могла у овој години да расте најмање за онолико колико је износио званични циљ постављен у априлу (3,1%), упркос негативним ефектима растућих цијена енергената.

Централна банка Шведске (Riksbank) је, у складу с очекивањима, донијела одлуку о повећању референтне каматне стопе за 50 базних поена на 0,75%. Према прогнозама Извршног одбора ове банке очекује се да ће ова стопа бити даље повећана и да би почетком наредне године могла да износи близу 2,0%.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Монетарни агрегат М3 – ЕЗ (Г/Г)	МАЈ	5,8%	5,6%	6,1%
2.	**Стопа инфлације – ЕЗ (прелим.)**	**ЈУН**	8,5%	**8,6%**	8,1%
3.	Темељна стопа инфлације – ЕЗ (прелим.)	ЈУН	3,9%	3,7%	3,8%
4.	Стопа инфлације – Њемачка (прелим.)	ЈУН	8,8%	8,2%	8,7%
5.	Стопа инфлације – Шпанија (прелим.)	ЈУН	8,7%	10,0%	8,5%
6.	Стопа инфлације – Италија (прелим.)	ЈУН	7,9%	8,5%	7,3%
7.	Стопа инфлације – Француска (прелим.)	ЈУН	6,5%	6,5%	5,8%
8.	Стопа инфлације – Аустрија (прелим.)	ЈУН	-	8,7%	7,7%
9.	Стопа инфлације – Белгија	ЈУН	-	9,65%	8,97%
10.	PMI индекс прерађивачког сектора – ЕЗ (финал.)	ЈУН	52,0	52,1	54,6
11.	Индекс економског повјерења – ЕЗ	ЈУН	103,0	104,0	105,0
12.	GfK индекс повјерења потрошача – Њемачка	ЈУЛ	-27,3	-27,4	-26,2
13.	Индекс повјерења потрошача – Француска	ЈУН	84	82	85
14.	Индустријске продаје – Италија (Г/Г)	АПР	-	22,0%	21,6%
15.	Малопродаја – Њемачка (Г/Г)	МАЈ	-1,8%	0,4%	3,3%
16.	Малопродаја – Шпанија (Г/Г)	МАЈ	2,0%	1,4%	1,6%
17.	Малопродаја – Холандија (Г/Г)	МАЈ	-	0,1%	8,5%
18.	Обим малопродаје – Ирска (Г/Г)	МАЈ	-	0,3%	3,7%
19.	Обим малопродаје – Финска (Г/Г) прелим.	МАЈ	-	-5,1%	-2,2%
20.	Потрошња становништва – Француска (Г/Г)	МАЈ	-3,6%	-3,4%	6,9%
21.	**Стопа незапослености – ЕЗ**	**МАЈ**	6,8%	**6,6%**	6,7%
22.	Стопа незапослености – Њемачка	ЈУН	5,0%	5,3%	5,0%
23.	Стопа незапослености – Италија	МАЈ	8,4%	8,1%	8,3%
24.	Стопа незапослености – Белгија	МАЈ	-	5,5%	5,3%

САД

Током протекле седмице, предсједник Феда из Њујорка Williams је позвао на даље промптно повећање референтне каматне стопе, како би се успорила инфлација, укључујући могуће друго повећање од 75 базних поена на сједници наредног мјесеца. Williams је, такође, истакао како очекује да ће америчка економија неминовно ући у рецесију. Према његовом мишљењу раст референтне каматне стопе би требао бити између 3% и 3,5% до краја године. Предсједница Феда из Clevelanda Mester је изјавила да ће се, уколико економски услови остану исти, залагати за раст референтне каматне стопе за 75 базних поена на јулском састанку.

Према финалним подацима, стопа економског раста привреде САД је током I квартала забиљежила контракцију од 1,6% на кварталном нивоу, прилагођено на годишњи ниво, а што је знатно мањи податак од претходне експанзије (6,9%) и слабије од очекивања (-1,5%). Такође, према објављеним подацима, Федова преферирајућа мјера стопе инфлације, PCE дефлатор, је

током маја, други мјесец заредом, задржана на 6,3% на годишњем нивоу, што је благо нижи податак односу на очекивани (6,4%). Производна активност САД је у јуну успорила више него што се очекивало, како су се нове поруџбине смањиле, први пут у току посљедње двије године, што је још један доказ да се економија САД „хлади“ усред агресивног пооштравања монетарне политике Феда. ISM индекс прерађивачког сектора је у јуну, такође смањен више од очекивања, забиљеживши најнижи ниво од 2020. године. Предсједник Biden је на прес-конференцији на Самиту у Мадриду изјавио да ће САД подржати Украјину колико год то буде потребно, након чега су објављени детаљи о додатној војној помоћи Украјини у износу од 820 милиона USD. Ово је иначе 14. амерички пакет војне помоћи који би требао помоћи украјинским снагама у одбрани од крстарећих пројектила и авиона.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Поруџбине трајних добара (прелим.)	МАЈ	0,1%	0,7%	0,4%
2.	Активности прерађ. сектора Феда из Даласа	ЈУН	-6,5	-17,7	-7,3
3.	Велепродајне залихе (М/М) прелим.	МАЈ	2,1%	2,0%	2,3%
4.	FHFA индекс цијена кућа (М/М)	АПР	1,4%	1,6%	1,6%
5.	Индекс повјерења потрошача	ЈУН	100,0	98,7	103,2
6.	МБА аплијкације за хипотекарне кредите	24. јун	-	0,7%	4,2%
7.	БДП (Q/Q)	I квартал	-1,5%	-1,6%	6,9%
8.	PCE дефлатор (Г/Г)	МАЈ	6,4%	6,3%	6,3%
9.	Лични приходи	МАЈ	0,5%	0,5%	0,5%
10.	Лични расходи	МАЈ	0,4%	0,2%	0,6%
11.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	25. јун	230.000	231.000	233.000
12.	Континуирани захтјеви незапослених	18. јун	1.318.000	1.328.000	1.331.000
13.	ISM индекс прерађивачког сектора	ЈУН	54,5	53,0	56,1

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,0553 на ниво од 1,0414.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

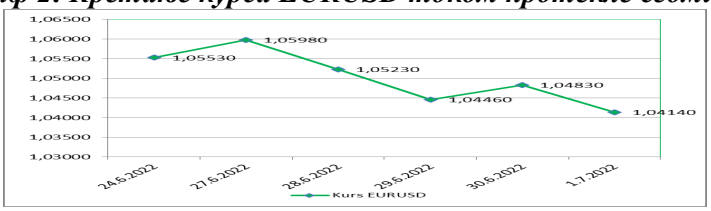

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Економија Велике Британије налази се под бројним изазовима. Један од ризика јесте квалитет хране коју увози и конзумира, јер Брегзит, ефекти пандемије, те утицај рата у Украјини, појачавају притиске на стандарде хране, показују нови извјештаји. Bloomberg је објавио да Велика Британија под лидерством премијера Johnsona улази у најтеже сметње са којима се није суочила од 70-их година XX вијека, што има негативне ефекте по економију која се још увијек опоравља од Брегзита и пандемије. Након што је у посљедњим годинама Велика Британија претрпила шокове без преседана, сада економија пати од успореног раста, растуће инфлације као и низа штетних штрајкова. Резултат је пад повјерења потрошача на најнижи ниво у посљедњих 50 година, што, како аналитичари упозоравају, може довести до рецесије. Економски раст се налази на путу да заостане за већином главних економија у наредној години, што је велико разочарење, посебно јер је Велика Британија предводила у опоравку након пандемије. Економија се, такође, суочава са растом инфлације која је у прошлом мјесецу износила 9,1% и највећа је у посљедњих 40 година. BoE очекује да ће инфлација након љета достићи ниво од 11%. Велика Британија је током I квартала текуће године забиљежила највећи дефицит текућег рачуна, који се продубио на 51,7 милијарди GBP. Поменути дефицит чини 8,3% БДП-а Велике Британије. Из Агенције за статистику је саопштено да су подаци подложни много већим неизвјесностима него иначе, под утицајима пост Брегзит промјена о начину прикупљања података о увозу добара, те директним страним инвестицијама који се још увијек утврђују.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Nationwide цијене кућа (Г/Г)	ЈУН	10,8%	10,7%	11,2%
2.	БДП (Q/Q) F	I квартал	0,8%	0,8%	1,3%
3.	Лична потрошња (Q/Q) F	I квартал	0,6%	0,6%	0,5%
4.	Извоз F (Q/Q)	I квартал	-4,9%	-4,4%	6,9%
5.	Увоз F (Q/Q)	I квартал	9,3%	10,4%	0,3%
6.	Нето потрошачки кредити (у млрд GBP)	МАЈ	1,3	0,8	1,4
7.	Одобрени хипотекарни кредити	МАЈ	64.00	66.200	66.100

Током протекле седмице GBP је депрецирала у односу на EUR и у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио раст са нивоа од 0,86001 на ниво од 0,86165, док је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,2268 на ниво од 1,2095.

ЈАПАН

Током протекле седмице, гувернер Курода је изјавио да ће BoJ задржати ултрастимулативну политику, јер на економију Јапана није много утицао глобални инфлаторни тренд, наглашавајући 15-годишње искуство да дефлација успорава раст плата. Курода је изјавио да је стопа инфлације у Јапану достигла ниво од 2,1%, два мјесеца заредом, додајући да је до тог раста у потпуности дошло због растућих цијена енергије. Иако би се стопа инфлације могла кретати око 2% у току године, према Куроди, вјероватно ће успорити на око 1% у наредној фискалној години која почиње у априлу 2023. године. Он сматра да јапанска економију није много погођена глобалним инфлаторним трендом, тако да ће монетарна политика Јапана и даље остати прилагодљива. Депрецијација JPY, који се налази на најнижем нивоу у посљедње 24 године, раст цијене нафте и робе како због проблема у глобалним ланцима снабдијевањима тако и због рата у Украјини, ствара први прави ниво инфлације у Јапану, али са друге стране наноси штету корпоративном профиту и потрошачима баш у периоду када излазе из ограничења која су уведена у току пандемије. BoJ планира да у наредном кварталу задржи непромијењене износе куповина државних обвезница по свим роковима доспијећа, наводи се у саопштењу BoJ, што је у супротности од очекивања појединих аналитичара. Фокус саопштења је био на томе да ли ће BoJ повећати куповине обвезница са дужим роком доспијећа у III кварталу, пошто се приноси обвезница са дужим роковима крећу близу својих највиших нивоа из 2016. године. Расположење међу великим произвођачима у Јапану се погоршало други мјесец заредом у јуну, како су погођени растућим трошковима инпута и прекидима у ланцима снабдијевања због lockdowna у Кини. Са друге стране, повјерење међу великим компанијама услужног и грађевинског сектора се побољшало у II кварталу, сугеришући да се компаније у услужном сектору ослобађају притиска од пандемије, док Влада укида ограничења економских активности.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Водећи индекс (финал.)	АПР	-	102,9	100,8
2.	Коинцидирајући индекс (финал.)	АПР	-	96,8	96,8
3.	Малопродаја (Г/Г)	МАЈ	4,0%	3,6%	3,1%
4.	Индустријска производња (Г/Г) прелим.	МАЈ	4,2%	-2,8%	-4,9%
5.	Индекс започетих кућа (Г/Г)	МАЈ	1,6%	-4,3%	2,4%
6.	Стопа инфлације у Токију (Г/Г)	ЈУН	2,5%	2,3%	2,4%
7.	Tankan индекс повјерења великих произ.	II квартал	13	9	14
8.	PMI индекс прерађивачког сектора (финал.)	ЈУН	-	52,7	53,3
9.	Продаја возила (Г/Г)	ЈУН	-	15,8%	-16,7%

JPY је током протекле седмице апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио пад са нивоа од 142,79 на ниво од 140,99. JPY је благо апрецирао и у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио пад са нивоа 135,23 на ниво од 135,21.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 107,62 USD (101,98 EUR). Почетком седмице цијена нафте је била прилично волатилна и под утицајем ишчекивања одлука које би се требале донијети против увоза руског гаса и нафте, о чему би се требало више знати након састанка Г7 који се одржава у Њемачкој. Цијена је одржавала тенденцију раста јер су инвеститори препознали да је мало вјероватно да ће велики произвођачи, попут Саудијске Арабије и УАЕ, бити у могућности да значајно повећају обим понуде нафте, док западне владе трагају за начинима да ограниче цијену руске нафте. Средином седмице цијена је смањена под утицајем ишчекивања одлука ОРЕС+ о даљој политици понуде овог енергента, али и због забринутости да глобална понуда овог енергента надмашује раст залиха нафте у САД, након што је ОРЕС+ донио одлуку да се држи раније усвојене стратегије постепеног повећања обима производње. Пад цијене је дијелом резултат сигнала и шпекулација да је економија САД слабија него што се очекивало.

Цијена нафте је током трговања у петак повећана углавном како би се надокнадио пад цијене из претходног периода, али и под утицајем очекивања да ће доћи до прекида испоруке нафте из Либије и Норвешке, што је надмашило очекивања да би економско успорење могло пореметити тражњу.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 108,43 USD (104,12 EUR). Посматрано на седмичном нивоу, цијена нафте је повећана за 0,75%. Уколико се посматра кретање цијене нафте на мјесечном нивоу, забиљежен је пад од 7,77%, први пут у посљедњих шест мјесеци.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

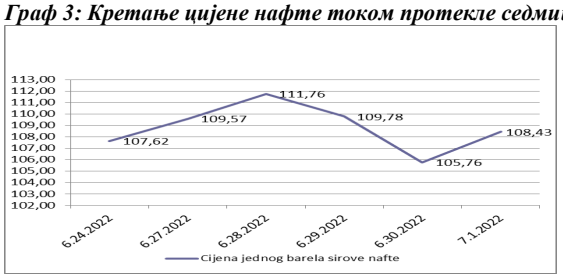

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне фине унце злата је износила 1.826,88 USD (1.731,15 EUR).

Током протекле седмице цијена злата је смањена. Почетком седмице раст приноса на државне обвезнице САД је утицао на пад цијене злата, а промјена није била изражена јер су се инвеститори позиционирали у односу на посљедње изјаве званичника и очекивана кретања инфлације и каматних стопа. Наредног дана цијена је наставила са падом под утицајем апрецијације USD и даљег раста приноса на државне обвезнице САД. Пад цијене је настављен све до четвртка, и то углавном због процјена инвеститора око даљег раста каматних стопа, те ризика рецесије, док централни банкари упозоравају на дуготрајније инфлаторне шокове. Благи раст цијене злата забиљежен је у петак под утицајем повећане забринутости економског успорења уз високу инфлацију што је потакнуло инвеститоре на сигурнија улагања. Индија је у петак додатно повећала увозне царине на злато на 15% са 10,75% у покушајима да ублажи притиске на текући рачун. Регионални извршни директор у Свјетском вијећу за злато из Индије Somasundaram PR је истакао да, уколико се не ради о „тактичком и привременом потезу“ то ће вјероватно утицати на јачање сивог тржишта уз дугорочне негативне посљедице по тржиште злата. Са друге стране, постоје неке процјене да сива трговина златом у Индији може да износи и између 200 до 300 тона годишње.

На затварању тржишта у петак цијена једне фине унце злата је износила 1.811,43 USD (1.739,42 EUR). Посматрано на седмичном нивоу, цијена злата је смањена за 0,85%, што представља већ трећу седмицу да злато биљежи пад.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

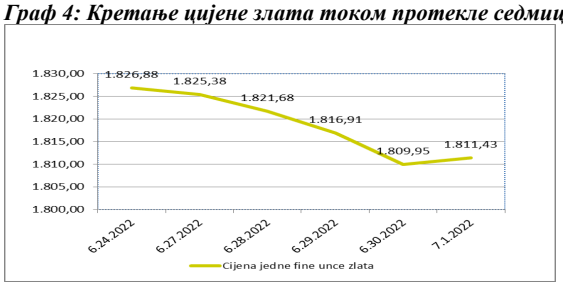

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одрицање од одговорности (Disclaimer)
Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на бази њих.